

פרשת מטות

"נַחֲנוּ נַעֲבֹר חִלּוּצִים לְפָנֵי ה'..." (לב, לב)

ומביא האלשיך הקדוש, שיש במסורה ארבע מקראות שבהם מוזכרת המילה "נחנו": "כולנו בני איש אחד נחנו" (בראשית מב, יא), "ונחנו מה" (שמות טז, ח), "נחנו נעבור חלוצים" (במדבר לב, לב), "נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלחת" (איכה ג, כד).

כתוב בגמרא (יומא ט:): שמקדש הראשון חרב על שלש עבירות שהיו בו, עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, ומקדש שני חרב מפני שנאת חנם, וצריך לתקן החטאים שחטאנו במקדש הראשון וגם צריך אחדות ואהבה בינינו, לתקן עוון שנאת חנם שהיה במקדש השני.

אבל קשה שתהיה אהבה ורעות, בין ישראל, מפני הקנאה והתאוה והכבוד (אבות ד, כא), ושורש התיקון לזה הוא ההכנעה, כשהאדם נכנע ושפל ואינו נחשב לכלום בעיני עצמו, רק משגיח תמיד על חלק הרוחני שבתוכו, בזה יכניע את כל המידות הרעות ויוכל לבוא לידי אהבה ואחדות.

ובזה יבואר המסורה: "נחנו פשענו ומרינו" - בזמן מקדש ראשון, ואף על פי כן אנו מצפים: "נחנו נעבור חלוצים - לארצנו", מפני שנשוב בתשובה שלימה על הפשעים, ונתקן תיקון גמור ע"י שנשוב מאהבה, עד שזדונות יעשו זכיות (יומא פו:): ויהיה לנו חיל של מלאכים מן המצות, וגם מן הזדונות שיהפכו לזכיות, כמו שכתב האלשיך בפרשה זו (לא, א-ו) על פסוק לעיל (לא, ג): "החלצו מאתכם אנשים לצבא", רוצה לומר, הם המלאכים שנבראו מהמצות שלזה נקרא הצדיק 'איש חיל' וזה שאמר: "מאתכם" (עי"ש באלשיך באריכות).

וזה שאמר: "נחנו נעבור לארצנו", מפני ש"נחנו נעבור חלוצים", רוצה לומר, חלוצי צבא - מלאכים הנעשים מן המצות, וגם מן העבירות על ידי התשובה מאהבה וכנ"ל.

ואם תאמר, עדיין יש עלינו עוון שנאת חנם, שבגללו נחרב מקדש שני, על כן אמר שגם עוון זה נתקן ע"י שיהיו שלום, אהבה ואחדות בינינו, וזה שאמר: "כולנו בני איש אחד נחנו" - אב אחד לכולנו, על ידי זה תהיה לנו אחדות.

ואם תאמר איך אפשר לבוא לכך, כי לא כל הדעות שוות, וכל אחד מקנא בחבירו ועל ידי הקנאה והתאוה שמתאוה למה שיש לחבירו כבוד וכד', יש פירוד הלבבות, לזה אמר שנבוא למדריגת הכנעה ושפלות, ועל ידי זה נסיר מאתנו המדות הרעות. וזה שאמר: "ונחנו מה" - שרומו להכנעה וענוה, ועל ידי זה נוכל לבוא אל אהבה ואחדות, וכשנתקן תיקונים אלו, נזכה ל"נחנו נעבור חלוצים לארצנו, במהרה בימינו אמן. [דודאים בשדה]

מקור: [דודאים בשדה] מתוך "ברינה יקצורו"